

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către inculpatul Ghețiu Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2022, în cauza penală în privința lui,

Ghețiu Vitalie XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 24.12.2020 – 12.02.2021;

Instanța de apel: 10.03.2021 – 29.03.2022;

Instanța de recurs: 10.06.2022 – 07.11.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 februarie 2021, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Ghețiu Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal și condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 8 (opt) luni, cu amendă de 1390 unități convenționale, ceea ce constituie 69 500 (șaizeci și nouă mii cinci sute) lei, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei principale sub formă de închisoare numită lui Ghețiu Vitalie, s-a suspendat condiționat pe un termen de 3 (trei) ani și nu va fi executată dacă în perioada de probațiune fixată condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și respectarea condițiilor probațiunii, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Conform art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, s-a obligat Ghețiu Vitalie ca pe perioada de probațiune fixată să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Conform art. 261 Cod de executare, exercitarea controlului privind comportamentul și executarea pedepsei principale de către Ghețiu Vitalie, inclusiv respectarea restricției stabilite de instanță pe perioada pentru care a fost suspendată executarea pedepsei, se va asigura de către organul de probațiune în a cărei rază teritorială se află domiciliul condamnatului.

S-a comunicat lui Ghețiu Vitalie că, amenda stabilită urmează a fi achitată în mod benevol, în termen de 30 de zile de la data stabilirii ei, după care să informeze imediat instanța de judecată despre achitarea amenzi, iar în cazul în care Ghețiu

Vitalie nu va achita amenda, în decursul a 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii, documentul executoriu pentru încasarea silită a amenzii se va trimite executorului judecătoresc în a cărui competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, se află domiciliul lui Ghețiu Vitalie.

În conformitate cu prevederile art. 195 alin. (6) din Codul de procedură penală, măsura preventivă „arestarea la domiciliu” aplicată în privința lui Ghețiu Vitalie, a încetat de drept.

S-a aplicat în privința lui Ghețiu Vitalie măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, pînă cînd sentința va deveni definitivă.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că la finele lunii XXX, Ghețiu Vitalie prin intermediul telefoniei mobile, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, amenințînd cu aplicarea violenței și răfuială fizică, sub pretextul că anterior, în anul XX, a participat în calitate de intermediar la soluționarea unui conflict în rîndul altor persoane și nu a fost remunerat, a cerut transmiterea de la Roșca Ion a sumei de 500 euro, și în continuare, acționînd în vederea atingerii scopului infracțional, la 15 decembrie 2020, aflîndu-se pe traseul XX, în cadrul măsurii speciale de investigație – controlul transiterii banilor, a dobîndit de la Roșca Ion, bani în sumă de 10 000 de lei, ceruți anterior, astfel cauzîndu-i părții vătămate Roșca Ion, un prejudiciu material considerabil.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Ghețiu Vitalie, a comis șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințînd cu violență persoana, urmate de dobîndirea bunurilor cerute, infracțiune prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către partea vătămată Roșca Ion, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri cu aplicarea pedepsei cu închisoare, conform prevederilor art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal.

3.1. În motivarea cererii de apel partea vătămată Roșca Ion a invocat că, solicită modificarea hotărârii primei instanțe, în partea suspendării condiționate a pedepsei principale aplicate asupra inculpatului Ghețiu Vitalie sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni.

A menționat că asupra sa a fost săvârșită o infracțiune gravă, fiind amenințat cu răfuială fizică de către Ghețiu Vitalie, acțiuni care le consideră că pun în pericol viața sa personal cât și a membrilor familiei sale, fapt considerat și probat prin toate mijloacele legale posibile.

A invocat că în instanță a declarat că nu are pretenții material dar nicidecum nu a susținut că acestuia să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, fapt care este descries eronat în sentință.

A mai menționat că nu este de acord cu suspendarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 3 ani, deoarece aflarea la libertate a cet. Ghețiu Vitalie nu va avea un efect de corectare a acestuia și nu va face decât să pună în pericol în continuare securitatea vieții sale cât și a familiei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2022, a fost admis apelul părții vătămate Roșca Ion, casată parțial sentința în partea aplicării pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Ghețiu Vitalie, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, s-au exclus prevederile art. 90 Cod penal.

Termenul executării pedepsei urmînd a fi calculat din momentul reținerii de către organele competente, cu includerea în acest termen a perioadei aflării în stare de arest 15.12.2020 – 12.02. 2021.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei, instanța ține cont de prevederile art.75 Cod penal, potrivit căruia persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale. La stabilirea modului, măsurii, categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel la fel ține cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care fac parte din categoria categoria celor grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care este supus răspunderii penale, a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

Conform art.16 alin.(4) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave și pentru săvârșirea căreia legea prevede în exclusivitate pedeapsa cu închisoare de la 7 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale.

Sub imperiul normelor enunțate, instanța de apel a reținut că, corectarea și reeducarea condamnaților constă în extirparea mobilurilor negative din conștiința lor, mobiluri care au determinat săvârșirea infracțiunii. Pedeapsa inequitabilă poate fi doar un mijloc de reprimare cauzând noi suferințe, corespunzător neatingînd scopul de corectare și reeducare, ci de generare a mobilurilor negative. Atingerea scopurilor pedepsei de corectare și reeducare a infractorului, de prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane, se realizează strict prin individualizarea ei.

Astfel, ținînd cont de circumstanțele enunțate, instanța de apel a considerat că, prima instanță eronat a reținut că este posibilă corectarea inculpatului fără izolarea acestuia de societate, or doar condamnarea reală la pedeapsă privativă de libertate, ar atinge scopul pedepsei penale stabilite în art. 2, 61 Cod penal. La stabilirea pedepsei inculpatului Ghețiu Vitalie, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal alin. (1), conform cărora: „Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor” și alin. (2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni cât

din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Verificând chestiunea individualizării pedepsei penale, în privința inculpatului Ghețiu Vitalie, instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei prima instanță nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile menționate, eronat aplicând prevederile art.90 Cod penal, fapt ce urmează a fi corectat de către instanța de apel.

Instanța de apel a relevat că, la stabilirea și individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Ghețiu Vitalie, prima instanță a reținut că inculpatul se află în prezența circumstanțelor atenuante și în lipsa unor circumstanțe agravante, iar infracțiunea comisă de către inculpat se califică ca una gravă. În plus, s-a luat în considerație personalitatea inculpatului, care a recunoscut vina, are la întreținere doi copii minori și la locul de trai se caracterizează pozitiv. La fel, s-a luat în seamă rolul inculpatului la comiterea infracțiunii, dar și urmările prejudiciabile ale faptei comise. În contextul celor enunțate, prima instanță a considerat oportună aplicarea față de inculpat a unei pedepse pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 8 (opt) luni, cu amendă de 1390 unități convenționale, ceea ce constituie 69 500 (șaizeci și nouă mii cinci sute) lei, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei principale sub formă de închisoare numită lui Ghețiu Vitalie Gheorghe, s-a suspendat condiționat pe un termen de 3 (trei) ani.

Concomitent, la caz, prima instanță a considerat posibilă corectarea și reeducarea inculpatului fără izolarea acestuia de societate, or, ținând cont de gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, în contextul individualizării și stabilirii duratei pedepsei, în cazul aplicării închisorii, instanța a ținut cont și de individualizarea pedepsei, în aspectul executării pedepsei deja stabilite de acesta ține și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa minimă numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare or, în dependență de personalitatea acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi concluzionat că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate inculpatului pe un termen de probă.

Instanța de apel judecând apelul declarat a reținut că obiect al contestării hotărârii judecătorești, în instanța de apel, constituie revocarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, care reglementează suspendarea condiționată a executării pedepsei la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani, pentru infracțiunile săvârșite din imprudență. Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării

vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Astfel, circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată, a determinat instanța de apel să conchidă asupra incorectitudinii aplicării instituției suspendării condiționate a executării pedepsei față de Ghețiu Vitalie.

În prezenta cauză, instanța de apel a găsit întemeiate motivele apelului declarat și a constatat că concluzia primei instanțe precum că implicarea condamnatului în mediul carceral și neacordarea acestuia a unei șanse de corectare, ar fi în măsură să afecteze iremediabil valorile sociale și morale ale acestuia, iar corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal - condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, a fost una eronată și neîntemeiată, motiv din care consideră oportun de a o exclude.

Subsidiar la cele ce preced, instanța de apel a considerat că prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării ei.

Instanța de apel a considerat că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal. Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, în perspectiva personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probă stabilit de instanța de judecată.

Astfel, instanța de apel a considerat că modalitatea de executare a pedepsei aplicate în privința inculpatului Ghețiu Vitalie, nu este echitabilă în raport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile produse și rezonanța socială a acesteia.

Mai mult, instanța de apel a specificat că, așa cum rezultă din textul sentinței, prima instanță și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționând că este posibilă corectarea și reeducarea inculpatului fără izolarea acestuia de societate, ceea ce instanța de apel consideră că e o concluzie pripită și eronată, care nu poate fi menținută.

În atare situație, reieșind din cele relevate instanța de apel a statuat asupra faptului că în cauza supusă judecării, la etapa examinării cauzei în prima instanță, instanța a individualizat eronat pedeapsa stabilită în privința inculpatului. Instanța de apel a considerat că inculpatul poate fi corectat, reeducat doar prin executarea

reală a pedepsei închisorii, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

La aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76-77, Cod penal, de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, inculpatul comis o infracțiune cu intenție care, conform art. 16 Cod penal face parte din categoria celor grave, de comportamentul inculpatului până și după comiterea infracțiunii, de faptul că cauza a fost examinată în procedură simplificată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, de lipsa circumstanțelor agravante și atenuante. Prin prisma prevederilor art. 364/1 al. (8) al Codului de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei cu amendă. La caz, componenta de infracțiune prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave și pentru săvârșirea căreia legea prevede în exclusivitate pedeapsa cu închisoare, de la 7 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale.

Totodată, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut seama inclusiv de faptul că potrivit alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură penală, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. În atare situație și în condițiile și limitele de pedeapsă prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) din Codul penal (închisoare de la 7 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale), instanța de judecată va reduce cu o treime limitele de pedeapsă cu închisoarea și cu o pătrime limitele de pedeapsă cu amenda, ca în consecință, să se concluzioneze despre necesitatea stabilirii unei noi limite, cu care va opera instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, astfel că, instanța de apel a concluzionat oportun de a admite apelul declarat și lui Ghețiu Vitalie, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, a exclude prevederile art. 90 Cod penal. În rest, sentința primei instanțe este legală și întemeiată, urmând a fi menținută.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Ghețiu Vitalie, prin care invocând incidența pct. 6), 10) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

5.1 În susținerea recursului inculpatul Ghețiu Vitalie invocă că cererea de apel depusă de către partea vătămată Roșca Ion nu corespunde exigențelor prevederilor art.405 alin. (2) Cod de procedură penală. Cu toate că Codul de procedură penală nu prevede, instanța de apel urma să restituie cererea de apel fără examinare deoarece nu corespunde formei și nu conține motivele pentru care Roșca Ion nu este de acord cu sentința primei instanțe, Legiuitorul, fără a lăsa loc de interpretare,

clar a indicat în art. 405 alin.(2) Cod de procedură penală ce trebuie să conțină o cerere de apel.

Instanța de apel nu a motivat de ce consideră că recurentul poate fi corijat doar prin aplicarea pedepsei cu închisoarea. Pur și simplu a constatat: „pedeapsa aplicată de prima instanță nu este echitabilă în raport cu fapta comisă, urmare a prejudiciului produs”, „iar inculpatul poate fi corectat, reeducat doar prin executarea reală a pedepsei cu închisoarea”.

Instanța de apel a ignorat faptul că, partea vătămată a comunicat - nu are careva pretenții de ordin material s-au moral către recurent. Nu este clar ce măsuri de reeducare au loc în locurile de detenție încât doar acolo recurentul poate să se corijeze. Cu toate că instanța de apel indică că, la aplicarea pedepsei urmează să se conducă de criterii de individualizare a pedepsei, tot ea în decizie contestată că nu a indicat ce circumstanțe, evenimente, s-au tresături de caracter a recurentului, au făcut-o să considere că reeducarea lui Ghețiu Vitalie poate avea loc doar prin executarea reală a pedepsei cu închisoarea.

Consideră că aplicarea pedepsei prin prisma art. 90 Cod de procedură penală este un factor destul de convingător pentru reeducare și reevaluarea valorilor, ori o mică abatere poate duce la modificarea pedepsei cu suspendare condiționată. Instanța de apel la individualizarea pedepsei, a ignorat faptul că recurentul anterior nu a fost tras la răspundere penală, are la întreținere un copil minor, iar pedeapsa aplicată sub formă de amendă a fost achitată.

6. La recursul declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Colegiul penal lărgit atestă din recursul declarat de către inculpatul Ghețiu Vitalie că acesta face referire la erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit căror, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe

noi prezentate instanței de apel.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 7, 61, 75 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit observă că, aceste prevederi legale nu au fost respectate întocmai de către instanța de apel, fiind constatate următoarele erori de drept.

Potrivit materialelor cauzei, prin sentința primei instanțe Ghețiu Vitalie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal și condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 8 (opt) luni, cu amendă de 1390 unități convenționale, ceea ce constituie 69 500 (șaizeci și nouă mii cinci sute) lei, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis, iar în baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani

Instanța de apel judecând cauza în ordinea procedurii de apel, a admis apelul părții vătămate Roșca Ion și a casat sentința în partea aplicării pedepsei, pronunțând o hotărâre nouă în această parte, prin care lui Ghețiu Vitalie recunoscut de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin.(3) lit. e) Cod penal, s-au exclus prevederile art. 90 Cod penal.

Colegiul penal lărgit menționează că, la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a reținut în deplină măsură prevederile art.75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a prezentului Cod, individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale,

ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În sensul art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate. În cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni. Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seamă la stabilirea categoriei, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel, la individualizarea pedepsei inculpatului Ghețiu Vitalie, cu toate că a evidențiat faptul că a ținut cont de principiile generale de individualizare a acesteia, neargumentat și controversat a decis excluderea prevederilor art.90 Cod penal, aplicând nemotivat în privința inculpatului o pedespă cu executarea reală în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel s-a expus contradictoriu la capitolul „stabilirii modalității de executare a pedepsei penale”, menționând pe de o parte că, *„lipsesc circumstanțele atenuante și agravante în privința inculpatului Ghețiu Vitalie”* iar pe de altă parte a concluzionat că *„numai pedeapsa cu închisoare cu executare reală v-a contribui la corectarea și corijarea inculpatului”*, fără a da o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, soluției adoptate.

Totodată, Colegiul atestă că, deși instanța de apel motivează că la aplicarea pedepsei instanța de judecată trebuie să se conducă de criteriile de individualizare a pedepsei, în decizia recurată nu a indicat ce circumstanțe sau trăsături ale inculpatului au format convingerea că reeducarea inculpatului Ghețiu Vitalie poate avea loc doar prin executarea reală a pedepsei cu închisoarea.

Instanța de apel, neluând în considerare argumentarea pedepsei stabilite de prima instanță, a mai invocat cu titlu de concluzie nemotivată că în speță, aplicarea pedepsei penale prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal, nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale și a dispus excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal. Aici, Colegiul lărgit constată că, instanța de apel nu a luat în considerare raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, care are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

În speță, așa cum rezultă din materialele cauzei și conținutul sentinței, prima instanță și-a motivat suficient, convingător și amplu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate vinovatului, concluzionând motivat că acesta poate fi corijat fără executarea reală a pedepsei închisorii.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră că, soluția instanței de apel este neargumentată în raport cu personalitatea inculpatului, cu circumstanțele de fapt și drept concrete stabilite la examinarea cauzei. Instanța de apel nu a combătut argumentele primei instanțe în partea numirii pedepsei cu stabilirea termenului de probațiune, pedeapsă, care la caz este una echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Suplimentar, este de menționat că, instanța de apel nu și-a motivat decizia de excludere a art.90 Cod penal în privința inculpatului Ghețiu Vitalie, motivând soluția cu fraze de ordin general precum că *„instanța greșit și-a motivat soluția de individualizare”* *„instanța eronat a reținut că este posibilă corectarea inculpatului fără izolarea de societate”* *„instanța nu a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal”*, menționând eronat că nu există temei pentru aplicarea normei date, ce nu corespund cu circumstanțele reale ale cauzei.

Prin urmare, instanța de apel nu a respectat cu strictețe prevederile art.art.414,

415, 417 Cod de procedură penală, fapt ce impune soluția de a desființa decizia adoptată, în partea ce ține de casarea sentinței primei instanțe cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

În plus, instanța de recurs ordinar constată că motivarea soluției instanței de apel, nu corespunde criteriilor de stabilire a pedepsei, deoarece suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave (art. 189 alin.(3) lit. e) Cod penal), iar în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

În formarea unei convingeri privind aplicarea sau neaplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de Lege, inclusiv întreaga conduită a condamnatului înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești, condiții, care la caz nu compromite și face legală aplicarea termenului de probațiune.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit atrage atenția că, constatările primei instanțe referitor la personalitatea inculpatului Ghețiu Vitalie, care a comis pentru prima dată o infracțiune, recunoașterea vinovăției și căința sinceră a inculpatului, a insistat asupra examinării cauzei penale în baza probelor administrate la urmărirea penală, are la întreținere doi copii minori și se caracterizează pozitiv, conformarea principiilor generale de stabilire a pedepsei stipulate în art. 61 alin.(2) Cod penal, justifică concluzia instanței, că corectarea și reeducarea inculpatului Ghețiu Vitalie este posibilă, rațională și conformă legii, fără izolarea lui de societate, stabilindu-i o pedeapsă condiționată cu aplicarea art. 90 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen prevăzut de lege.

Împrejurările enunțate relevă, astfel, că instanța de apel nu a judecat cauza în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre în latura pedepsei care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, aplicând inculpatului o pedeapsă individualizată incorect.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că nerespectarea întocmai a normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei contestate în latura pedepsei, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe în aspectul vizat.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit apreciază sentința primei instanțe, în partea stabilirii pedepsei și în partea individualizării executării acesteia ca fiind una legală, întemeiată și suficient motivată. Prin urmare decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu menținerea sentinței prin care Ghețiu Vitalie a fost condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, conform art. 90 Cod penal, ultimul nu are temei legal de a fi deținut în continuare în Penitenciar, urmând a fi eliberat, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Ghețiu Vitalie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2022 și menține sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 februarie 2021, în cauza penală în privința lui *Ghețiu Vitalie XXXXX*.

Ghețiu Vitalie XXXXX, se eliberează imediat din penitenciar dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **23 decembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion